

Mundtlig Beretning 2013

- Indledning
- Ældrerådene i den kommunale verden
- Aktuelle strømninger på ældreområdet.
- Ældre og kommunernes socialpolitik
- Ældre og kommunernes sundhedspolitik
- Ældreråd og valg
- Bestyrelse
- Sekretariat
- Afslutning

Indledning

Jeg er stolt af igennem syv år, at have repræsenteret DANSKE ÆLDRE RÅD i mange sammenhænge og mærke respekten for det arbejde vi sammen udfører – lokalt og i DANSKE ÆLDRE RÅD.

Jeg er glad for, at så mange har valgt at deltage i årets repræsentantskabsmøde, hvor vi sammen tager fat på en ny mødeform. Valgene til bestyrelsen er afklaret. Det giver os bedre tid til debat og fastlæggelse af DANSKE ÆLDRE RÅDs politik. Til støtte for denne debat har bestyrelsen udarbejdet et udkast til handleplan, som vi får lejlighed til at drøfte under et senere punkt på dagsordenen.

I den skriftlige beretning kan I læse om årets indsatser – og det har været et år med stor aktivitet på mange områder. Vi er med i mange udvalg, følgegrupper, kommissioner på linje med Ældre Sagen og Ældremobiliseringen.

I denne beretning vil jeg se nærmere på de mest aktuelle billeder fra årets billedkavalkade.

Ældrerådene og den kommunale verden

ER VI BRUGERE ELLER BORGERE?

Kommunalpolitikernes anden periode efter kommunalreformen, lakker mod enden. Hvordan ser de kommunale billeder så ud?

Et af de motiver der vækker opmærksomhed er borgernes rolle i beslutningsprocessen og i dialogen med politikerne.

Er det rigtigt, at mange danskere føler sig afkoblet fra det politiske system på Slotsholmen?

Er den folkelige medbestemmelse, som altid har været et kendetegn for Danmark – i andelsbevægelsen og i den såkaldte folkelige model – på retur?

Det må ikke ske – jeg nægter at tro det.

En spændende diskussion som er sat på dagsordenen af Margrethe Vestagers udsendte demokrati pioner Marianne Thyrring, der er på rundtur i kommunerne for at tage temperaturen på det lokale demokrati. Flere af jer er sikkert inviteret til møder. Inden rundturen havde vi i DANSKE ÆLDRE RÅD et møde med Marianne Thyrring for at fortælle om det demokrati, som vi som ældreråd er en del af.

Der er ingen tvivl om, at politikerne må fokusere og inddrage borgerne. Stille skarpt på de holdninger til rammer og indhold, de ønsker skal præge de enkelte politik- og lovområder. Hvis de gør det, vil det give forvaltningen mulighed for, med deres faglige kompetence, at fylde billedet ud, så det afspejler de politiske beslutninger. En klar rollefordeling mellem politikere og

embedsmænd vil betyde et klarere billede for borgerne og mere tid for politikerne til dialogen med borgerne.

En større borgerinddragelse vil medføre nye udfordringer for ældrerådene. Ældrerådernes rådgivning vil få flere instrumenter at spille på. Udover høringer kommer der flere borgermøder, dialoggrupper, workshops m.m.. Ældrerådernes rolle bliver da at rette blikket mod de tavse borgere, så deres oplevelser og synspunkter ikke bliver overset.

KOMMUNEVALG

Efterårets valg til kommuner og regioner giver os alle mulighed for at være synlige. Vi kan, med vores kendskab, udfordre politikerne og stille relevante spørgsmål til deres fremtidige politik. Måske kommer vores område ikke til at fylde så meget som skole- og ungepolitikken – men så må vi være der og bringe det på banen.

SAMMEN ER VI STÆRKERE

De kommunale og regionale billeder er et godt grundlag for DANSKE ÆLDRE RÅD i varetagelsen af vores to kerneopgaver: en styrkelse af medlemmerne til kontakten og dialogen med borgere, politikere og forvaltning i kommunerne. Og til dialogen med beslutningstagerne på Christiansborg, KL og Danske Regioner og til samarbejdet med ældreorganisationerne.

Rammen for den kommunale virksomhed er lovgivningen og den er ens for alle. Men kommunernes virkelighed er ikke ens. Hver eneste kommune har sin egenart.

Store tæt bebyggede bykommuner med mange indbyggere, store landkommuner med lange afstande og få indbyggere, små økommuner og kommuner med flere bysamfund mellem åbne landområder. Samtidig er det kommuner med forskellige erhvervsstrukturer og forskellig alderssammensætning.

Når jeg ser på de kommunale billeder med DANSKE ÆLDRE RÅDs øjne, både i forhold til at ruste jer til fremtidens udfordringer og i forhold til dialogen først og fremmest med Christiansborg, ser jeg for alvor betydningen af, at alle ældre- og seniorråd, med vores fælles erfaringer, står sammen om DANSKE ÆLDRE RÅD.

ÆLDRE RÅDSVALG

Mange af os er godt i gang med at planlægge efterårets ældrerådvalg. Et stort og spændende arbejde. Målet er jo at få valgt et nyt ældre- eller seniorråd. Jeg understreger valgt. Det er vigtigt at vi arbejder for at der kommer så mange kandidater, at et egentligt valg finder sted – og jeg mener ikke et fredsvalg – selv om jeg har hørt at det vil være en besparelse for kommunen, og at vi alle er sikre på genvalg.

Vi bliver synlige gennem et valg og det er vigtigt at borgerne kender os og at vi får en stor borgeropbakning gennem en høj stemmeprocent.

Sekretariatet har udarbejdet en valgfolder, som I kan hente på vores hjemmeside og tilpasse jeres lokale forhold – eksempler på bordene bagerst i lokalet.

Jeg har hørt om en kommune, hvor forvaltningen foreslog, at borgerne selv skal betale frimærker på kuerten til brevstemmen. Det er for sølle.

Det vil være et sygdomstegn, hvis for mange ældreråd ikke får kampvalg.

Aktuelle strømninger på ældreområdet

Der er skitseret fem billeder i den skriftlige beretning. Jeg har især hæftet mig ved et par af billederne.

FRIVILLIG DANMARK

Et af billederne er spændende at studere. Det handler om den frivillige verden, der kommer mere og mere på banen i samspillet med den offentlige sektor. En verden, der er præget af mangfoldighed og spontanitet. Sådan skal det være, også i fremtiden.

Fire ministre har taget initiativ til nye rammer og visioner for samspillet mellem den frivillige verden og det offentlige. Vi har givet vores besyv med, da vi som DANSKE ÆLDRE RÅD finder det vigtigt med gode rammer.

Vi er som ældre- og seniorråd ikke frivillige, men vi kan i vores arbejde med at rådgive kommunalpolitikere være med til at sikre gode rammer for det frivillige arbejde i kommunen – såvel for de frivillige foreninger som for de mange frivillige initiativer der foregår i andre regi, som på lokale plejecentre og brugerstyrede væresteder.

NY TEKNOLOGI

Et andet billede viser den hastige udvikling, der er i den teknologiske verden. Kun fantasien sætter grænser for mulighederne indenfor velfærdsteknologien. Men det må aldrig blive teknologien, der styrer den kommunale indsats overfor borgerne. Den må heller ikke erstatte den menneskelige omsorg. Mens brug af velfærdsteknologi, for nogle borgere betyder øget selvværd og frihed til at kunne mestre sin egen hverdag, vil teknologien for andre skabe usikkerhed og frygt.

For mig er det etiske udgangspunkt, at løsningen findes i borgerens ønsker og nuværende liv. Jeg er enig med Søren Kierkegaard i, at det gælder om at møde mennesker, hvor de befinder sig. Mød os da med åbenhed, respekt, forståelse og ligeværd, også når det gælder dialogen om velfærdsteknologi, så vi roligt kan se fremtiden i møde.

Det er besluttet at kommunikationen mellem borgerne og de offentlige myndigheder skal være digital i 2015. Kommunerne er samtidig blevet forpligtet til at sikre, at ingen borgere bliver tabt på gulvet i den anledning.

DANSKE ÆLDRE RÅD ser digitaliseringen som fremtiden, men ser alligevel med bekymring for sig, at nogle borgere vil føle sig isolerede og sat udenfor, fx er mange usikre og uforstående overfor Udbetaling Danmark. En usikkerhed, der må behandles med respekt og forståelse. Ældrerådene må holde kommunerne fast på denne forpligtelse.

STOR FORSKEL PÅ KOMMUNERNES BUD PÅ UDGIFTER TIL ÆLDRE I FREMTIDEN

Kommunerne har vidt forskellige beregninger på, hvad det stigende antal ældre kommer til at koste i fremtiden. Vi skal som ældreråd spørge ind til beregningerne i vores kommune og det grundlag som fremskrivningen hviler på.

Men et er sikkert: tilbuddene skal være der, borgerne skal vide at de er der og vi skal vide at kvaliteten er god.

Ældre og kommunernes socialpolitik

Det socialpolitiske billede er under forandring i disse år ikke mindst på ældreområdet.

HJEMMEHJÆLPskommissionen

Sidste forår blev Ældrekommissionens rapport om "Livskvalitet og selvbestemmelse på plejehjem" færdig. Den blev temaet for DANSKE ÆLDRE RÅDs konference efter repræsentantskabsmødet. Og den blev drøftet ude i kommunerne. Ved samme lejlighed orienterede social- og integrationsminister Karen Hækkerup om den kommende hjemmehjælpkommission.

Om det var på jeres talrige opfordringer, at jeg kom med i kommissionen, skal jeg lade være usagt. Men det er en spændende og udfordrende opgave jeg blev sat på.

Kommissoriet for kommissionen har opbakning fra et enigt Folketing og bygger på borgernes trivsel og livskvalitet. På grundlæggende værdier som: værdighed, selvhjulpethed, selvbestemmelse og tryghed.

Kommissionen har 12 medlemmer med vidt forskellig baggrund. Min synsvinkel er at se på opgaven med borgerbriller. Det vil kunne ses i rapporten.

Kommissionen havde sit (næst)sidste møde i går. Den overrækkes til ministeren engang i næste måned. Vi er enige om ikke at kommentere den inden da.

HVERDAGSREHABILITERING

De fleste kommuner har taget udfordringen op og er gået i gang med hverdagsrehabilitering. Der er næsten lige så mange modeller på indsatsen som kommuner. Et tema hjemmehjælpskommissionen har taget med i sine anbefalinger.

Det er DANSKE ÆLDRE RÅD's opfattelse at tryghed skal være en kerneværdi i fremtidens hjemmehjælp og hverdagsrehabilitering. Alle skal kunne føle sig trygge og vide, at der er hjælp at få, når der er brug for det.

PARTNERSKABER

DANSKE ÆLDRE RÅD er blevet partner i en landsdækkende kampagne: "aktiv med demens". 85000 borgere i Danmark lever med en demenssygdom og vi kender vel alle en, der har fået sygdommen. Socialstyrelsen har lanceret kampagnen: "aktiv – med – demens" vi har sagt ja til at være partnere. Det koster ikke noget, men jeg synes det er vigtigt, at vi som DANSKE ÆLDRE RÅD er med til at viderebringe budskabet om, at mennesker med demens kan fortsætte i deres fritidsaktiviteter og foreninger, hvis de følger kampagnens råd. Der er materiale om kampagnen bag i salen.

Ældre og kommunernes sundhedspolitik

ER VI PATIENTER ELLER BORGERE?

Dette spørgsmål dukkede op på Danske Regioners generalforsamling, hvor sekretariatsleder Marianne Lundsgaard deltog. Vi er selvfølgelig både og. Det er vigtigt at vi også som patienter har vores borgerrettigheder, at vi ikke er enten lægens patient, kommunens patient eller sygehusets patient. Som patient skal vi vandre mellem de forskellige sektorer. Men det er dem, der skal sikre overgangene mellem sygehus og kommune, mellem praktiserende læge og genoptræning, så vi ikke falder eller mister fodfæstet på vejen fra det ene til det andet.

HVEM SVINGER DØRENE FOR?

En ny undersøgelse – godt nok fra Danske Regioner – viser, at ældre medicinske patienter (75+) ikke udgør mere end 18 % af genindlæggelserne. Så billedet af den ældre medicinske patient, der ryger frem og tilbage mellem sygehus og plejehjem er langt fra hele sandheden om genindlæggelser.

Men vi ved alle, at der er plads til forbedringer og vi hilser sundhedsministerens forslag om at det skal være lettere for plejepersonalet at komme i kontakt med de praktiserende læger velkomment, tillige med opfordringen til lægerne om at tage på flere hjemmebesøg.

I øvrigt er jeg spændt på hvad socialministerens forsøg med plejehjemslæger kommer til at vise.

Bestyrelse

Det har været et aktivt år for DANSKE ÆLDRE RÅD's bestyrelse. Både i bestyrelsens møder og i udvalgene.

Bestyrelsen har drøftet og erkendt at oplægget til og gennemførelsen af repræsentantskabsmødet 2012 kunne have været bedre. Ikke mindst København og Frederiksberg ældreråds udmeldelse er en beklagelig utilsigtet hændelse. På baggrund af de afholdte dialogmøder og de efterfølgende drøftelser er det bestyrelsens håb at der i løbet af 2013 / 14, kan skabes basis for at København og Frederiksberg genindmelder sig.

Vi har lavet valgeregler for de nu gennemførte bestyrelsesvalg. Kommet med ideer til DANSKE ÆLDRE RÅD'S konferencer, temadage og andre aktiviteter.

Ikke mindst har vi haft ældrepolitiske temaer på dagsordenen.

Jeg vil gerne takke bestyrelsen for jeres aktive og engagerede medleven i DANSKE ÆLDRE RÅD.

Bølgerne er somme tider gået højt, men altid med et glimt i øjet, og et godt socialt fællesskab.

Tak for det.

Sekretariat

En stor tak til sekretariatet. I yder en stor og professionel indsats, også i pressede situationer. Men alligevel har I lige fået en grøn smiley. Tillykke med den.

Afslutning

Der er ældre rådsvalg til efteråret. Mange af jer går af – jeg vil gerne takke jer for jeres indsats gennem 4, måske 8, eller 12 år.

Men hvad enten vi takker af eller genopstiller, har vi en yderlig opgave: at fortælle om de resultater som ældre rådet i vores kommune har opnået. Det er vi måske ikke så gode til i hverdagen og det er måske også svært at se, hvor vores fingeraftryk og argumenter flyttede en beslutning.

Lad os give hinanden håndtryk på at vi for demokratiets skyld vil arbejde for en høj valgdeltagelse ved de kommende ældre rådsvalg. Høj valgdeltagelse er adelsmærket for demokratiet og demokratiet har brug for os.

Vi leverer varen – holdninger og forslag fra borgerne

Vi leverer varen – tilfredshed med det sekretariatet laver – temadage og konferencer m.m.

Styr på økonomien – det har vi til og med i år. Mere om det under budget.

DANSKE ÆLDRE RÅD har vist værdi og peger på udfordringer og på løsninger.

I gør det samme lokalt.

DANSKE ÆLDRE RÅD skal udvikles og ikke afvikles. Der er brug for os, når fremtidens billeder skal tegnes.

